

Posudek na bakalářskou práci Matěje Mately *Utváření národní identity vojvodinských Maďarů v literárních a publicistických textech v meziválečném období minulého století*, Praha 2014, 47 s., rkp.

Matěje Matelu jsem poznal jako velmi erudovaného, pracovitého, svědomitého a hloubavého studenta. Kombinace dvou oborů, kde si zvolil jako profilové jazyky maďarštinu a srbštinu, navíc vytváří předpoklady, aby se věnoval atraktivním tématům, které mnoho dalších badatelů nemůže kvůli nedostatečné jazykové vybavenosti zkoumat.

V první větě řečené se v mnoha ohledech odrazilo i na posuzované bakalářské práci. M. Matela si zvolil velmi zajímavé, inspirativní a nikterak lehké téma. Na základě analýzy literárních a publicistických textů analyzuje formování specifické identity vojvodinských Maďarů v meziválečném období. Vychází přitom z rozboru příslušných dobových textů a adekvátního souboru sekundární literatury. Lze mu v tomto ohledu vyčíst, že se neseznámil s monografií Zorana Janjetoviće (Z. Janjetović, Deca careva, pastorčad kraljeva. Nacionalne manjine u Jugoslaviji 1918-1941, Beograd 2005), která představuje klíčové dílo o národnostních menšinách v královské Jugoslávii.

Posuzovaná bakalářská práce je psána kultivovaným jazykem. Občas vadí delší, obtížně srozumitelná souvětí. Ruší také používání přítomného času při výkladu o minulých událostech. V práci jsem našel minimum faktografických chyb. K těm mála patří tvrzení, podle kterého byl Miroslav Krleža počátkem 30. let mladým, teprve začínajícím spisovatelem. (s. 28, pozn. 42). Krleža přitom v této době již završoval čtvrtou životní dekádu.

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. Obsahuje předmluvu, úvod a závěr. Ne zcela jsem pochopil nutnost zařazení předmluvy. Navíc se v jejím rámci nachází pasáž o klíčové sekundární literatuře. Ta by měla být nedílnou součástí úvodu.

První kapitulu Matela koncipoval jako přehled vývoje maďarské menšiny v meziválečné Jugoslávii. Jde o solidní výklad. Přesto lze postřehnout, že autor není historikem, ale literárním historikem.

Druhá, nejrozsáhlejší část práce se zabývá vývojem literatury vojvodinských Maďarů v letech 1919-1941. Matela ukazuje, že se v této problematice dobře orientuje. Jen mi schází zmínka o autorech podporujících revizionistické cíle. Či se takoví mezi vojvodinskými spisovateli maďarského původu ve sledovaném období vůbec nevyskytovali?

Autor se rozhodl zabývat tématem utváření národní identity vojvodinských Maďarů. Z třetí kapitoly mám přitom pocit, že se tak trochu stal zajatcem vlastní, na počátku bádání vznesené teze. Z celé jeho práce totiž vyplývá, že v historicky relativně velmi krátkém

meziválečném období bylo formování specifické identity vojvodinských Maďarů pouze okrajovým, málo významným společenským procesem. Jeho skromné výsledky pak navíc z větší části rozbily události spjaté s hrůzami války, okupace a odboje let 1941-1945. Nemohu tedy například souhlasit s jedním z Matelových klíčových závěrů: „*Ať už svá díla tvořili maďarští vojvodinští autoři v duchu myšlenky „lokálního koloritu“ nebo se přiklonili na stranu internacionálnějšího Csuky a tematicky se tak zaměřili na širší prostor, je jasné, že práce obou těchto stran dala za pouhá dvě desetiletí základ skutečné literatury.*“ (s. 44)

Bez ohledu na to v posuzované práci pozitiva bez jakýchkoliv pochyb převažují. Výsledky Matelova bádání se mohou stát základem pro zkoumání analogické problematiky v období druhé Jugoslávie či například pro výzkum vývoje identit dalších národů usídlených ve Vojvodině.

Oponovanou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná známka: výborně

V Sezimově Ústí, 7. června 2014

doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.